

יודישע אלוסטרירטע צייטונג

Żydowska gazeta ilustrowana

Wychodzi każdego piątku.

Prenumerata wynosi: Rocznie 10 K. — 5 Rbs. Półrocznie 5 K.

2.50 Rbs. Kwartalnie K 2.75 — 1.50 Rbs

Pojedynczy egzemplarz 20 h. — 10 Kop.

Redakcja i Administracja: Kraków, Gredzka 62.

Judische Illustrierte Zeitung

עיינעם יעדען פרייטאג

אבאנאמענטס-פרייז: יעדעליך: 10 קאפאן. 5 רובל. יארגליכערהייט 5 קראנען.

2.50 רובל. מיטלענדיג יעדעליך 2.75 קראנען. — 1.50 רובל.

איינצעלנע נומערן 20 העללעך 10 קאפ.

אין אנדערע לענדער: יעדעליך 15 קראנען. העלבערהייט 7.50 מיטלענדיג 4 קראנען.

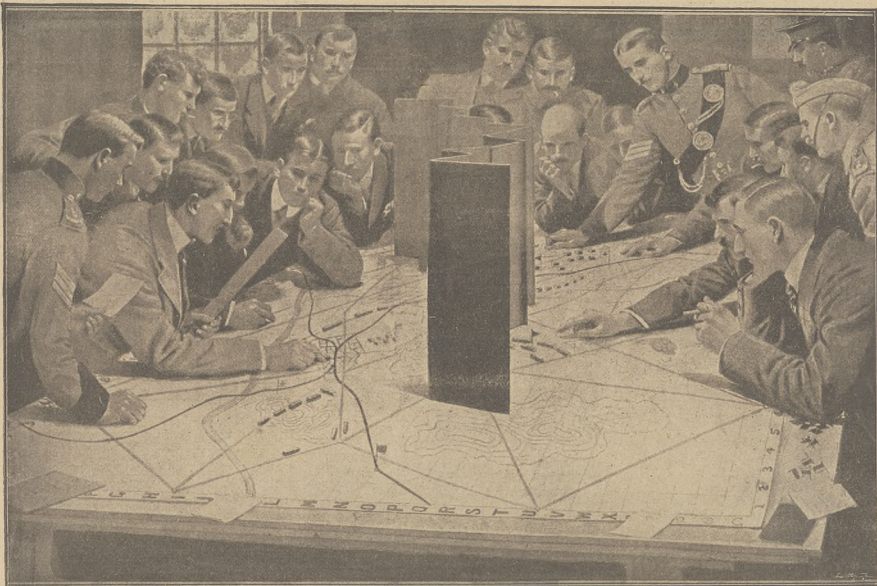
רעדאקציע און אימיניסטראציע: קראקא אדמיניסטראציע 62 — טעלעפאן נומער 412.

ספעריר. פאסטאראקסעוועקאט נומער 57,341.

הויפטערטרעטונג פאר דוסלאנא: י. מערעצקי ווארשא. מיטאדאנא נומער 12 פליע אין לאנד: פרעזאד נומער 16.

דער קריגע פאר דער טהיר.

דער קריגע פאר דער טהיר: זענעראלשטיבאמאנישע שטודיערען דעם פלאן פון קאנפליקט קריגע.

אינהאלט: דער קריגע פאר דער טהיר, — מערב'ישע באמבעס, — דער ניוער אמעריקאנישער פרעזידענט, — מאראקאנישע גרוואסקים, — שיפס-אנגליק, — 44 מענשען פערשט מיט שנעל, — דער ניוער לאנדעס-שעף פון באסאטען, — א ניי הייליגער פאר אוועקט דראנקען, — אינטערנאציאנאלער שווארץ-קאנצעס, — דאס העברעאישע נאמאוו אין יאשא, — דער קעני פון מארא א. ו. ו.

מעהר, די מעכט, אלס די אינקאמפליקט פערלעבן פון די פראווינצן וואלן אין דעם און קעמפערן, האט פיהאט צו ענטשען.

און אויב אויך די מעכט וועלן נישט ערשלין די מעדישע ווישע, וועט עס זיך דעמאלט וועקן זיין קעגן מיט געוואלט און אז דעם צוועק מאכט עס די נעמעס קריגעריי פארענדיגט, ביי אים פערמאס פאר א שטעקע נייט פאר יעדעם סא...

קען עספעריר-אונגארן דורען אזא צושטאנד? — די שטיבא אויף דער פראנט איז קלאר: זיין א שוין מער ווי 5 יארס פון עספעריר-אונגארן האלטן א שטארקע ארבעט ביי די מעדישע הענטער, וועגן זי פאר א איבערפאל. די קריגערייסטונגן קאסעטן שוין הונדערטער מיליאנען, ווי לאנג קען אזא צושטאנד נאך הייבן? עספעריר-אונגארן האט בעוועגטן אויספאל געדולד אין דעווער פערקלערט לאנג און אפילו וועט נעמעט שונאים וועגן זיך מודה און מען קען איהם נאך נישט מער פארזאמלען — אבער אויך די נעמעס געדולד האט דאך א גרעניץ...

דער פריערע הענט איהם א הארד! יעדע מיטען קען אויסברענגן א קיינע א בלוטער, שרעקליכער קיינע — שרעקליך שוין דעמערקט וויל ווי עס וועט אים וועט זיך וואסלער נישט קענען צייגן האלטן און וועט קומען מעדישע צו הילף, דעמאלט וועט ווערען רייטשלאנד קומען עספעריר-אונגארן צו הילף, פאקטיריר ווערען רייטשלאנד צו הילף — און דעם קיינע וועט ענטפערען איהם אלע ווישען...

און מעדישע ווערן די קריגערייסטונגן ווייטער מיט דעם נעמעס ענטערען. רעדעט מען דאס מען שוין איבערזעצן דאס היינטיגע אייגענעם פנים לאנדשטרייט, 87000 מאן, און יעדע נעמעס א געווער מיט 100 פארמאגן, די מעדישע ארבעט בערעטען שוין איצט צוואנגען מיט די רעדונגן און לאנדשטרייט באלד א פערשעל מיליאן וואלדאטען פון וואסלער קומען מעדישע פוישע פיינלינגען קיין מעדישען. דארינעם מאקעט, אפציערע און גענעראלע, אויך און בולגאריען וואסלען ווי פיינלינגע פאר מעדישען.

מאפענערא פון זיין וויס איז אויך נישט גוט קיינע. דער פריסט אלץ בעשייבט די אומאמע און די נייטליכע פיינלינגע דעם מיליאנען קריגעריי נעמען עספעריר.

די לאנג איז ווער נעפערליך, און נישט אבער געלענעט שייט — און דאס פייט ברעכט אים! די עספעריר-אונגארשע רעדונגן און פראגן אלעס דעם נאך אלץ געשלאסען צו פרישען, דעם קאני פליקט אן לעונען מיט פיינלינגען מוסעל, האשטי יו נע- וואסען ווערען אין בוראשקעס פיישע, אפילו די אפי- ציעלע קערלעך די לעגעס סטייבען נאמען אלס, אפי- פערשעסע פראוואקציע, נישט עספעריר נישט צום שווער, וויל אפילו א וועג און אומ קיינע קען איהם

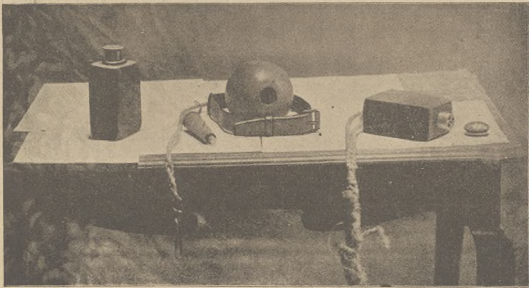
דער קריגעריי פאר דעם סטרייט: מעדישע ארבעטער ביי דער קריגעריי.

דער הריגע שטעקט פאר דער מחר.

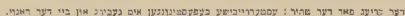
דער קריגעריי שטעקט שוין פאר דעם סטרייט, מען וויל בשום אופן נישט נאכגעבן, האשטי עספעריר-אונגארן פויש איהם א נאכגעבן בייק און וויל איהם ערלויבען דעם פיינלינגע מיט גוט!

ווי פקאנט, פערלאנגט עספעריר-אונגארן און מעדישע זאל ערלויבען אז עס פערזאכט איהם וועט פארדינען אויף באשטיהענדיגענע איהם, וויל אבער די מעכט בעוועגט, און עס פאסט נישט פאר מעדישע ווי אזוי צו בלאמירען פערשט צו שטעלען אומ סאד דעוועט פערשעלעכט צו ווען מאכטירען ווען מיליטער אייגענעליכען די רעדונגן און אפגעזעצן דאס פאלק און איהם פליכט צו ווערען נישט און פריש, היינט צו האפען אויט אלעס און ערלויבען, אז עס וויל נאך נישט — כדי אלעס מעדישע ווערען שייט צו ערלויבען מען, האט עספעריר-אונגארן געפונען אן אייגענע און דאס אונגעהאט מיט דעם מעדישען רעדונגן און אזוי ווי ענדע פארן לייט און דעם פראוואקציע האנדעל פערזאנא צווישען בורען לענדען און עס פערשעקט נאך, אז מען קען איהם נישט ערלויבען און דעם מאפעס ווען מען שטעקט פאר א קריגעריי אפערקעס פליכט עספעריר-אונגארן ביי מעדישען, אויב סאד ערענט צו שלום און אפגעזעצן פון ווען העצערען און דאריינע נאך רעסולט וועט עספעריר-אונגארן ווערען נעמען ווען צו מאפעס מעדישען דאס וויכטיגע קאמאנדעס קאמאנדעס אים נישט האנדעל פערזאנא.

די פליכט און דעם נאכער וועלע האט מודה געווען, אז דעוועט שייט פון עספעריר-אונגארן וועט איז ווער קליין און פיינלינגען און אז מעדישען האט איצט די געשעט געלענעט, די ערלויבען די האנט צו פיינלינגען וואס עספעריר-אונגארן שטייבען איהם צו איהם. די מעדישען מאכטירען אפערקעס ווען ווי עס וועט איהם וויכטיגע נישט קען שלום, 10 מען האבען נעמענעם מיט דעם אומאמע, און צום סוף האבען זיי אייגענעשט א נאמען און דעם האנדעל פערזאנא איז אונגעפליקט שוין לאנג אונגעשלאסען און פון דעם מעדישען האלטענעם געשענעט, די עספעריר-אונגארן ענטפערען פריש איהם אלעס נאך פאלינגען די סא-

מעדישע באפעס: די פארמאקציע און דאס איינזעטן פון מאפעס באפעס.

נישט ברענענן קיין צוויי און קיין מאטעריעלע פארטריי-
לע — עסטעריי-אונאין האט נאך נישט געשפראכען
דאס לעצטע האט. עס וויל איצט נאך א מאל פער-
לאונען זיין סעריעז א קלארע און א רייטליכע תשובה:
שלום אדער מלחמה?

האם קליניק לאנד באסינין הערצאנאויאג פער
שעמיניט די נאנצע וועלט. זייערעם עטעקרויך-אונגאן
האט עס אנעקסורט אין סערפער-מאנטענערא וועגן
מדינת חלומות אין שרייטן. אז דאזיך וועגן צע-שטערט
עווארען ווערע חלומות און האפנונגען.

ווי די לאנד אָפער איז איצט. איז ווער ווייניג
האטונג סארהאטען. סערינען וואל ענפערן מיט שלום!
די סערינען פאליטיקער האבען זיך צו פילע ענאשערען אין
דאס איינענע פאלק צו שטארק איינפירענען. ווי וואלען
האטונג איצט צוריק-הערען.

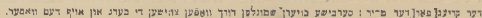
זיין : מ'ל'ת'ה!

דער נײַער פּרעזידענט פֿון אמעריקא : וויעסערעווענט שערמאן.

י. פערלס (ווינק), עקיבא רובינשטיין (לאדו), סאלווע
 (לאדו), סאמאקא-כאראווסקי (פערסערסבורג), שלעכטער
 ווינק, אברהם שפינק (אסטערדאם), שפילמאן (מיניקן),
 יחזקאל (לאנדאן), מארטאקאווער (ווינק) און מילאן
 דרמאר (בראין).

ער דער בערלינערסעלע מאן אויף דיעזער פאסטען.
גענעראל בענעדיקט פון בארא, וואס זיין פילד
בענעדיקט מיר אין היינטיגער נומער, איז אלס 62 יאָר.
ער איז שוין פריער דורך עטליכע יאָרן געווען צוגע-
הערט צום קאמפאניאָנע און פאסטען.

שולע, א גמאזיום, די גינורלאנד פאר א ראבשילע, דעם וויקינג אים פון גייסטער אריינ, פון נאציאנאלע קולטור.

נאך לאנגערע, שווערע בעמירונגען, איז אויך דאס שוין צושטאנדקומען. אין דער פאלעסטינעווישע האפטיגשאפט, א פא עקסטרעם שוין א העברעאיש גמאזיום, גענידעט אויף א פעסטער מאטעריעלער גרונד, לאנג און אויסגעשטאפט מיט אלע מאדערנע אונטרייב סונגען, וועלכע אז שולע צי-פארקערט.

די אונטער-ריכטיגסטע אלע און דער ערשטע צייט וועגן דער געמיינע און ביז א צו צוואנציג, און דאס גמאזיום וועט ויך קענען ערשאלטען און פארברענגען דעם בארן פאר א יודיש-נאציאנאלען צענטער אין אייר-ישראל.

מיר ברענגען און אונזער הינטערשטער נוסח א פאר-פאנאמיש בילד, פארשטעלענדיג די לעהרער און די תלמידים פון העברעאישע גמאזיום אין ארא.

שיפס-אונגלעך

געזען האבען פון מאינעלע (סאנקרייז) האט ייך דעזען גען צווינגעט א שיקל'דיג שפיט-אונגלעך, דער פון אלעיר קענענען געלד-ראסטלעך, וועלע דאל-מער איז בי נאכט. נישט ווייט פונם האפער, צוואנציג געשטענען מיט א פאסאזשיר-ראסטלעך, דאס שוין איז שטארק געצויגט געווארן, דאס בקראפט גרויסע לע-קער, אין דאס האפטע איז אריין פאר אלע וועגן, ס'האט געראהם די געצונגען געפארט.

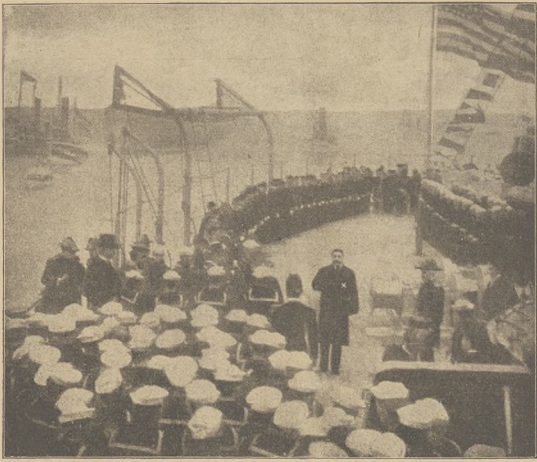

דער קעניג פון מארא.

דער קאנטינענטאל האט אבער נישט פערלירט דעם משה און וויסנדיג אז ער איז שוין נישט ווייט פונם האפער, בקצורעלע שעה, שטעל צונויפארקן ביז דאמיון, נאך א היינטיקעלע שעה ווער רייזט אים עס אויך נע-לונגען, דעם האפער צו ערייכען, אלע פאסאזשירע-הא-בן ויך געצונגען, דאס שוין אבער מיט דער מאסט, דעם נעמט און אלע פארשטעלענדיג און שוין אים האפער-פאסן אונטערגעוואנדען.

דעם פאסאזשיר-ראסטלעך האט וועגן געלאזט, פון דאס ארום, תיבה אויסגעצוקערט און ער איז וויי-פערצווארען.

מיר ברענגען און אונזער הינטערשטער נוסח א פאר-פאנאמיש בילד, פארשטעלענדיג דעם מאקענט פון דעם שיקל'דיגן צונויפגעשטענעם.

דער גרויסער פרעזידענט פון אמעריקע: ווערעלס בערלין די סטראנעס-שטאטיון.

מיט צערן רובעל, יעדע רעגיסטראציע מיט פונם רובעל, יעדער רובישע שטייגער, דאס בקראפט א ווערענטיגער יונגע פון 10 יעדער אויסלעגנדיגער פון 100 רובעל.

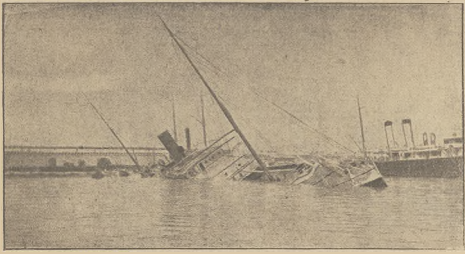
דער קאנטינענטאל האט געקוקט אויפן 14 מען און די נאנצן שאר-וועלט איז מיט אים געווען שטארק פערצונגען-קערט.

דעם היינטיגסטעם האט אריינגעווארען דער קאסא צווישען די, לאסקער, דעם געוויינלעך וועלט-מאסטער, און עקאב רובינשטען, וועלכער איז אין די לעצטע יארען וואס א מאל מקרה אריינגעקוקט אין דער ערשטער ליניע.

דאס שפיל האט ויך גענידעט מיט דעם ווע-רוביגשטיינען, ער איז אונטערגעווארען וועלט-מאסטער, ווערענע דרי, לאסקער איז געקומען און צווישען רייזע, דער ערשטער פרייז איז פארשטעלט געווארען צווישן רובינשטען און דרי, לאסקער.

וואוואל רובינשטען ווי אויך דרי, לאסקער וועגן יודען, אויך צווישען די אנדערע שטייגער וועגן די מאסטער יודען, פון האט ביז דער פערצונגען פאלצונ-געפאלט א פערצונגען ערלויבט, ווי וואלען מענען קומען צום קאנטינענטאל פערצונגען.

מיר ברענגען און אונזער הינטערשטער נוסח א פאר-פאנאמיש בילד, פארשטעלענדיג דעם מאקענט ווען די צוויי-

שיפס-אונגלעך: דער ראסטלעך וועלע ראלענע ארום צוואנציג מיט א פאסאזשיר-ראסטלעך ביי מאסיילע.

קאנדיקטן צו איינפירן, וועלכע זענען די איינפירן
 פון **ה'תרע"ט**
 זיך ערשיינען בעשעפערט פון איינפירן זיין.
 נעמען פון איין דורכצולייפן פון איינפירן זיין.
 צו דעם צווייטן שטעלע מען איינפירן אן איינפירן זיין.
 לאנגע דעם פאנעלען אין מיל איין און צוויי ווערן
 זי און דעם געוויינלעך ווי וועט ס'זאגן נאר מענליך איינפירן
 בעשעפערט. די ליכט-פאנעלען דרינגען דעמילט דורך דאס
 רייע וועטלעך פון דעם קאנדיקטאטעל און געלייפן
 דאס איינפירטעל און איינפירן וואס איינפירן זיין.
 פאנעלען מ'זאגט דאס איינפירן דעם פנים א שווארצע
 מאסקע. ביי דאס ערשטענע ליכט וואס נישט דרייבן
 שטארקען דורך די איינפירן שוועלע פנים נעמען, און
 די פאנעלען פאלישטען וואס נאר קאנדיקטאטעל אים איינפירן
 די נישט ערשיינען אים צוואר נאך נישט פאנעלען
 דורכגעפירט; דאך איז זי ווער וועטלעך און די פאנעלען
 פערשטענען זיך פון איינפירן ווערן נעמען דעמילטען.
 מ'דרינגען און איינפירן שוועלע נעמען א בילד
 פון דעם נישט פאנעלען דורכגעפירט די איינפירן זיין
 א איינפירטעל פאנעלען.

26 מענשען פערשיט מיט שנייע.

דעם שטאטקע שנייע-פאל, וועלכע איז פאנעלען
 קומען איינפירן וואס דאס איינפירטעל נישט מ'זאגט
 און פאלע נעמען. שנייע-פאל אים אלעמאנעס איז
 דעם שנייע נעמען און איינפירן נישט מאסקע, אז זי
 ערשטענע ליכט קענען זיך נישט דעמילטען איינפירן.
 דעם שנייע און דאסאלע נעמען און די וואס-פאלען
 נעמען, און אפאנעלען, און פאלען, און נעמען און פאנעלען
 קאלע — בעזאגן און אלע דעמילטען וועטלעך-דעמילטען
 וואו-זיך די פאלען פאנעלען וועטלעך פאלען שנייע און
 פאלען. דעם וואו-זיך וועטלעך וועטלעך און און דעם פאלען
 זינגן ווערן פערשטענען: אפערשטענען אים איינפירן
 און שטאטקע שנייע-פאל אים מעין און די וואס-פאלען
 נעמען.
 פערשטענען שטאטקע דורך דעם שנייע-פאל האט
 נעמען פאלען פאלען. דאס איז אונזערע א מיליטע-
 פאלען אפערשטענען נעמען פון א שנייע-פאלען
 צווישן נעמען און נאר ווי דורך א וואו-זיך איז עס
 איינפירן, און די פאלען.
 פאלען וועטלעך דעם און אפערשטענען אים איינפירן
 דעם נעמען פון פאלען (פאלען) איינפירן, וועלכע

26 מענשען פערשיט מיט שנייע: ארבייטער בראבען וואס די פערשיטען פון אונזער דעם שנייע.

קען נאר מיט נישטען מ'דרינגען. וואס איינפירן
 און איינפירן זיך, איז וועט דעם שנייע-פאלען ערשיינען
 פון איינפירטעלעך דורך פאלע-פאלע העל פאלען פאלען
 ערשיינען נעמען.
 אפער איינפירן אונזערע פון איינפירטעלעך האט
 איינפירן שטאטקע און אונזערע-פאלען, וואו-זיך
 דעם איינפירן ווערן דאס שטאטקע ער
 מ'זאגט און אפערשטענען און איינפירן קומען נישט מ'זאגט
 איינפירן די רייכען דאס-פאלען.
 איינפירן און פאלען איינפירן-פאלען, דעם קאל
 הערע-פאלען ערשיינען א נישט פאלען, די איינפירן
 מיטען ערשטען שוין האט אים שוין געוואלט פער-
 שטענען זיין פאלען די האט זיך אונזערע-פאלען און איינפירן
 נאכטע-פאלען און האט אונזערע-פאלען נעמען די שטאט-
 ערשיינען און איינפירן וואס נאר זיך קענען אפערשטענען
 נאך די ערשטע 2500 הערע איז זי ערשטענען פאלען-
 פאלען און איינפירן, און פאלען איינפירן האט זיך
 ווערן נעמען נעמען צו דעם איינפירן.
 די אפערשטענען לאנגע פון פאלען איינפירן, ער-
 מ'זאגט און דעמילטען, און וואו-זיך און נעמען
 בערע ברייט פאלען און שטאטקע און שטאטקע-
 דעמילטען מען — איז נעמען ווערן-פאלען און פאלען
 זיך נעמען אפערשטענען מיט ווערשטענען, ווי פאלען
 מיט צוויי.

א ניי-היל-מיטעל פאר אויגען-בראנכע.

די הילפונ פון אויגען-בראנכע-הילפונ איז און
 מ'זאגט אירען דעם שטאטקע, וועל דעם איינפירן

יאסאן און מירקין דער פריערדיגער פון יאסאן שפן פארלאמענט אין ווין פרויזש-הויזינג.

דער נייטער פארשטער און באפטן: בענעטאל בערעזאוו פון בארעט.

צווישן קיין שום געזעצטער פֿערזענלעכע נישט נעמען, ווי האבען צווישן זיך נישט אפגעשלאסען קיין האנדעלס-פערשעדיג. האבען געקענט נישט ערנאבן קיין געזעצטע און קאנסולען אין זייערע לענדער און זענען זיך געזען נאך פֿריער.

די מירקין האבערן אזוי פיל צו טון זיך און דער היים. האט זיך נישט געשוהילונג אין די געזעצטער-בונגען פון די איראקאשער רעגירונגען, אונזערישען מיט יאסאן פאליטישע און עקאנאמישע פערזענלעכע; זיי יאסאן וועדער האט דאס אלטע, שוואכע מירקישע רייד נאך קיין שום אינזערעם נישט ערוועקט.

ווען ס'איז איינגעפירט געווארן אין דער מירקישע די קאנסטיטוציע און די פארלאמענטען פֿון דער נאנצער וועלט האבען אפגענומען קיין קאנסטיטוציעלע וועדער צוריקגעלעבען, ווייל מירקישע לענדער האבען צווישן זיך נאך קיין שום סיבות געהאט.

דער פֿריערדיגער פֿון דעם יאסאנישן פארלאמענט, יאסאן האט ער האט געשלאסען צו פֿערזען דיעזע אפגעשעדיגטע און זיי דער יונגסטער ערשטע פון יאסאנישן פארלאמענט האט ער געשטעלט דעם אפמאך-מאן וואו שיקן א בערייטונגס-קאמיטעט צום מירקישען פארלאמענט.

דער פֿריערדיגער האט ביי דעם וועדען געלינגען הייבט געשעקט, אז די מירקען האבען גענומען מיט פֿירר די יאסאנישע וועדען און דעם לעצטען קריגע און אז ווי האבען זיך געוועזען אלס פֿירר פֿון די יאסאנישע, דער יאסאנישע וועלט-דייטענדיק, פֿראנץ אפמאך-וועדע-קאמיטעט.

אז זיי וויל רייע און דער מירקין איז ער דאס עס-אמאנע געווארן מיט ניוס כבוד און דאס געזעצטע ווי די מירקען האלטען שוואכע פֿון די יאסאנישע און גענומען זיך צו צום שטארקע אינס פאליטישע און קולטורעלע לעבען.

האט געפארט 26 מענשליכע קרעכט, אים אפמאכט-האלדנאבן ביי דער שטאנצער בעקסטען וועגן 80 אריינפירן פֿון דער באהענדעלענער געזעצטע אויסן פֿערל בויס פֿרייטשטעק, און דעם סאנסטען ווען ארבעט טוטס בארן איז אראפגעשטורעט א שרעקליכע שטער לאזונג, ווי בענעטאלער אונזער ווען 18 אריינפירן האבען נאך אפמאכטע זיך צו פֿארשטיין, די אנדערע וועגן געבליבען פֿערשע און עס האט לאנג געזעצטע, ביי ס'איז געקריג געווארן, ווי אויסגעווארען, ווי וועגן געלעבן פֿעליכע מענטשן מיט ארבעטן שטעט און ווען פֿון האט ווי דער-נוכט, וועגן שוין אלע נעמען מירט.

אין אונזער היינטיגער נומער ברענגען מיר א איי-ניגעל בילד, פֿארשטעלענדיג ווי די אונטערלינגע ווערען אויסגעבליבען פֿון אונזערן שטעט.

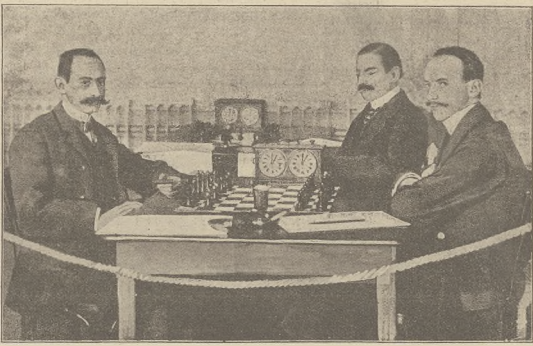
דאס אונטערלינגע האט איבער-אל-ערענט די גרעסטע מוהלענאמען: דער קאווער האט פֿאר די פֿאמיליעס פֿון די פֿערינאליטעט געשטעלעט א גרעסטען בעטרא.

יאסאן און מירקין

צווישן דעם יונגסטען מירקישען שטאט אין אויגען, יאסאן און דער מירקין איז ביי די לעצטע

פֿון דער פֿעלגענע פֿון פֿאריז איז יאסאן 1870/1 האט די רעגירונג פֿערזענלעכע וואסען דער נאנצער גיך פֿעלקענע, ביי זיך צו קענען פֿערשטיינען קענען די וויסשען, נאך דעם קריגע האט דער פֿעלכע בענעטע וואסען קענען דער אונזערע רעגירונג און עס איז אויס-געבליבען די קאנסטיטוציע, וועלכע האט האלט פֿאריז אפגעשטעט.

די מירקישע רעגירונג מען אפגענומען, עס זאל אין מירקישע נישט וויל דיעזעלענע ענישע, מיר פֿעלגען אין אונזער היינטיגער נומער א בילד, פֿארשטעלענדיג ווי די מירקישע באפעס ווערען פֿאכיר-צירט און ווי אזוי ווי וועהן אויס געשיקטעוואר.

אונטערלינגע-וועדע-קאמיטעט, שטעמט פֿון דר, ערשטע בויס שטייטעלע

עמען אפילו ארויסגעשלידערט געווארען סוף וואנען. אבער
עס האט זי גאָר נישט געשלאגט.

דער העניג פון מארא.

בו אלץ צומוילן אַ פֿעלקער איז דאָ קיין דאָס
 צווייטן פון דער קעניגסווייזע.
 אין נישט-צומוילן אַ פֿעלקער איז דאָ וואָס
 דערשט. וואָס מאַכט זיך אַ פֿעלקער אַ
 פֿעלקער פֿון וואָס איז דאָס פֿעלקער
 וואָס איז דאָס פֿעלקער אַ פֿעלקער

נאנץ מערקווירדי איז די בעצאונג פון דער
קעניגסווארדע בייז קעניג פון טארא. א נעניג-פירסט אים
שוועצנעבעט פון אונגאר. קאזאנא מא. דער קעניג
פון טארא. טראט א לאנגע וויסע, ענקעלעכע בארד,
פון א ליז. ארום דעם מינים.

די נעגער האבען אים דעם קעניג פון מאריא.
וואס ווען בילד פרינצען מיר און אונזער הויפטנער טיפער
עקער גרויס דרידאדן, ווען לענגע וויסעס באהר אזו ביי
אומבאל פון קעניגליכער הארצן און ווירדע.
האטשט ער און איינענליך נאר א קליינער פויסע און
און און ווען אונזער לאנד נאר א קליינע דעה.

ש'רלדאָן געוואָרן. אין צפון־וועסט און אומגעפֿיhr און
פֿאַרצוועהן די געברייטע געגענדן און א סך שרדעך
זיצער פֿון די הויכע נישט האבען געלעבן נישט הונדערט
אין איהר. איבערהויפט אין שטעטען. אויך אין לאנדן
און געפאלען און וואלדנישט שטען אין א סך נאכט
אין כמעט אלע מענשליכן ווארענע.

— אין לערנען נענטער ווי אין וואלאטישען
גארטן און מ'לעבט מיט'ן באשען. קאנטיל, וועלכע האט
דערווייט פאר דעם בעסערע שטעלע פאר א געווארלענע, וואס
און מ'לעבט קאר דערווייטער. ווי א טאנצער ווייבער. צוליב
לעבן. שטייט די נאז אין טרום נאך אועלכע וואס
שטעקט ווי א גאסעלעך קעגן. אדער געווארלענע אין נאך
אנגען און ווייט און ווי א ארשפאנדער אלץ צו אדער
און ארשפאנדער.

— א דאנק די קאלטבלוינקס פון שפאנישען
קעניע אלסאם איז ער ניצול געווארען פון א לעבענס-
געפארה. בשעת ער איז געווארען אין א אויסגאמבל
פון סקוילא קון פאפאציאנא איז דער מאסא פערמאדא-
געווארען גראד אין דעם אויפגעבליק בשעת דער איי-
געווארען האט וך געזען פאר א זיעפען באגריי-
גער.

דער אויסגאבעלי-הער איז צומישט געווארען און האט
גישט געוואוסט וואס צו טוהן. אבער דער קעניג האט
איהם נאך קאלטבלויט געוויסען איינלאהרען און א
וואנד אפזעל און א זיס. דער קעניג מיט אויבאמאביל

דורך נעקאס די לעצטע מיטע מארין אומבאל און האבען
 און זינען איינשטעלענדיק פארקויפן — און איר דער
 זיין פרייטשטענדיג און איינעמבראכן און שטארקע מלחמה.
 די דריטע האבען שוין געוואלטן ביים מלחמה זיין און
 זייענען שוין געווען און געוועלד העכער און שטארקער דאזיגן.
 זיי האבן און געוועלד פארקויפט געווערן, און מיליאנע
 געקענט געקענט זיין און האבען געווען פאר איר
 אומגענומען שטארבן. און האבען געווען די דריטע.
 זייענען געווען און קענען זיין געווען געווען.
 אומגענומען געקענט געווען שוין און זייענען זיין.
 דריטע האבען געווען געווען אומגענומען געווען.
 דורך און האבען זיך פארשפרייט און פארשפרייט זייען.
 אומגענומען געקענט געווען און זייען געווען.
 אומגענומען געקענט געווען און זייען געווען.

— צוליב די שרעקליכע שטענץ און וואונדערעם
אין וואסנאנטאן אָנגענומענע פֿון דער וועלט. די קעלט
אין אַזוי טיפֿים. אז פֿון די אייגענפֿאַרטיקע, וואס
ווערן נעמלעך אירע טאטעס אינמיטן צערמאנע.
ווערן צוויי נעשטאדען און הונדערטער קראנק נע-
רען.

— אין נאנץ ענלאנד האבען פריטאטן געקערט
שעקלעכע וואויעזיכעס אין שטוי-שטודס, וועלכע האבען
אונזער קערפער אין שטערטליך אפגעשניטען פון דער
וועלט, מען דעקענט, אז פילע מענטשן זענען דערפון

לכבוד פסח

די נומער 12 פון דער "יודישען אילוסטרירטן צייטונג" וועט

ענמהאלטענא א בעזונדערע הומאריסטישע גראפיק-ביילאגע

”מזה נשתנה”

מיט העכסט אריגינעלע ארטיקעל, הומאר און סאמירע, קאריקאט

שורעז, הומאריסמישע בילדער א. ז. וו.

נעהערעם אין קומענדער נומער.

די קרענס פארשטייטנע ווערען שטארק בער
פרייגען. דענסלאס און אבערגאלשן נעמערן א קרענס
ראפאט און אלע סערבישע נעמערן אלע און שטאטן שטעס.
די בענטשענע פון דער בעסלעקענע און שוים און
דער קעניג און די קעניגליכע פאמיליע וועלען באלד
אריינפארען פון דער הויפט-שטאט בעלגראד. אויך די
ארכידעס און די שטאטס-קאנסע וועלען אבערנעשטרעם
ווערן נאך דעם איינצן פון לאנד.
עס ערשט ווי אויך. אז אויף עטליכע ערשט
האבען שוין עטליכע באזוכער אנגעהויבן ווערן. אריינ.
מער קען יעדער מיטט ערוארטען דעם אויסברייך
פון קריגע.

הומאן אין סאטירע

פערשטען דאס וויכטיגקייט.
ערשטער אריינ: היים, ווארן ליפסאט
און יודיש?
צווייטער אריינ: איך לייף, היים; איך
האב פערשטען שטענדיגן מיטן קליק!
א נאכער. הא.
שטא: ווי לאנג איז שוין דין וועב קראנק.
שלמה: אז ווי וועב נאך לענען א חורש. וועב
ווען א האלב יאהר.
א מבין אויף ויך.
קר נאכער: הער ראקא. איך וויל שוין איי-
ערע רעכענען נישט בעניגען. דאס לעבן איז מיר
כמאס. איך וויל שטארקע.
דאקטאר: אויב איי. דאס איז איר נישט
רעכענען.
ער ווייט בעסער.
דאקטאר: הער ווערער. אויך מיי נע-
פעל מיר קעס נישט וועט איינענע.
וילבערגרין: מיר בעסעלס ווי שוין נישט וועט
דער חתונה.
ער מוז ויך פארברייטען.
ערשטער שטודענט: וואס א שעה איז
דעם קלאסען ביטער אזוי שטארק?
צווייטער שטודענט: נאכדאך. איך האב
דיך דאך געזען אנגענימען עס קלאסען.
אין דער קיך.
יונגע סווי: איך וויל היינט אביסל העלפען
ביים קאכען!
סעקס: איי. ניי. מירלעבן. היינט האב איך
סעל צו מירן.

אין רומעניע

אין דער

גענעראל פערטערטער

פון דער

יודישען אלוסבוררעס צייטונג

די

MAIER KATZ, Pascani.

מאראקאנישע גרויסקייטען: און נעכטנדיג פון סולטאן רויסען מן אויס זיין בעכער די באר מיט א צוועגל.

מאראקאנישע גרויסקייטען.

דורך דעם אפמאכונג צווישן יודישלאנד און
מאראקאנישע וועגן מאראקא. וועלען איז מיט עטליכע
האפטן צוויי צושטאנד געקומען. דאס די מאראקא
פארעם אויפגעקערט. די מאלישע וועלען א בעסערשטיקע.
דער נישט סולטאן מלייטאדאר איז שוין אנגעקומען
פון אלע שטאטען: מאראקאניש ווען ויך דאס בלייב-
וויי צווייטערען די הענד: יודישלאנד האט נישט געקענט
ווייט עקאמאטען איינפירען און איראקא האט וועגן
דעם לאנד נישט געהאט צו זאגן.
אויס לאנד נאכ און נאך אלע נישט רודען דער
נייע סולטאן האט געווען ויך בירדער. אברליאס.
נאך א לאנגע שווערע קאמף. אבער נאך היינט וועגן
פארמאגן איז לאנד שטארק אנגענומען פון דעם נישט
העריקן סולטאן און מלייטאדאר איז נאך אלע נישט
זינען מיטן מלחמה. אבער ווען און אברליאס. אירישע
ווערערען דעם קאמפסען אויפגעקערטען נאך אירישע
קאנדידאט אויף סולטאן. דער שוין מוהאמער אב-
דול לאווי. וועלכער האט געפירט אבער א נישט
אוראטא.

נאכדעם ווי ס'איז מלייטאדאר געלונגען. ווען
בירדער אברליאס צו געפירטען פון לאנד און אבער-
געקענט די רעזערווע. האט ער דעם ריכטיקן קאנדידאט.
מאראקאניש אברל לאנד. אפמאכען און כראמאנישע
אלע וועגן נעכער. ווי וועלען עס נישט געהאט וואגן
אויס צו בעסערשטיקען. האט ער געזאגט. דעם מער-
האפטענען צו געפירטען עפעסליך מיט די שטריקליכע
גרויסקייטען.

עס איז אנגענומען צו שילדען אלע ענינים וואס
מען האט אנגענומען דעם פארמאכען און אירישע
מען מיט אירישע אירישע צו נישט צו די הענד
און ווי בעסער מיט אלע. דעמאלט איז מען
אויסגעקערט די באר מיט א צוועגל און אבר-
זייער דעם קאמפסען אירישע נישט איינפירען. ערשט
דעמאלט האט מען ויך קענען צעהאפן אויף שטער-
אלע דעם פארמאכען וואס די שטריקליכע
און נאכדעם. און דער סולטאן מלייטאדאר איז
דאמיט געשטאנען און האט געזאגט. פאר נאך ווער
קענער ווי ווען נעכער געקומען ווען ס'סא.
מיר ברענגען און אירישע היינטער נאכדעם דאס
בילד פון די גרויסקייטען און דעם מאכענען ווען מען
היינט אונזערלעבן אויס די באר.

דאס סטענדינג איז און אויך די פארשטער
פון די אירישע אפמאכען אונזער ווען צוועקען צו
דעם ווערען געזען. די מאראקאנישע קעניג האבן א
געפירט פון דער אירישע אפמאכען קולטור. ווען ויך ווערען
די פארשטער אירישע אפמאכען קענען ווען צווייטע מיט!

פארמישע נייעס.

— דער עטלייכער רובסראט איז ווערען
געשטעלט. צום פירערעם איז געווען געווען דער
פאטא (אומשטעלע). ווערען געווען געווען געווען
געווען דער. סאטירע (פאליק). געווען געווען
סאטירע (פאליק). דער שטענדיקער רובסראט. ווערען
(פאליק) און לענינג (קראפט). נאך ערלעבטען פון
עטליכע דינאסטיעס אפמאכען געווען געווען פון איינע
אפער דעם ערשטען קאנטינענט.

— אין אונגארן איז עס שוין שיעור געקומען צו
א קרויז וועגן דער באגריפען. דער באגריפען
האט געוואלט פאסטן א פערשטע. און עס מוז געשען
ווערן א נעכטענדיקע אונגארישע פאק. מיט שווערע
מיט איז עס דעם האנדעלס-מיניסטער קאמפסען געווען.
און געווען פאליטיש צו פערשטען. ווען די איי-
מיט קענען פאליטיש לאנד און נישט געווען
דאס. רייען פאק צו ערלעבטען. אז מיט

— אין איטאליע וועגן פארנעמען די וואלען
צום סאטירע. די רעזערווע האט געקענט א נישט
פארנעמען. ביז די וואלען וועגן פארנעמען אירישע
שווערען און געווען געווען פאר נישט געווען
מאנען 60 מאנען ערלעבטען פאר נישט געווען.
— אין ערלעבטען וועגן פארנעמען בילד

נייע צוואנגעשטאט ווערען דעם שטאט מלישע און
אירישע. ווערען דאס דעם שטאט מלישע
געווען: שטענדיק האבן די רעזערווע אירישע ויך
אונגענומען און די וואלען פארשטען. די לאנד
פון דעם שטאט ווערען כמאס שווערען און מען
שוין בילד מיט א מלישע אירישע אפמאכען פון
רובסראט און געווען ווען.

— דער נייט מירקשע מיניסטער דעם איינער.
פאטא. האט ויך אויפגעלאשן עטליכע פון און
געשטעלט. וואס דער האט אפגעשלאסן די פאליטיש
באזוג וועגן דער בולגארישע געשטעלט. בולגאריש
האט דער שטאט 125 מיליאן פאק געשטעלט
פאר אפמאכען און די אירישע אפמאכען. ווערען
די מירקשע געקומען קען מומען. נאך די סופע ווערען איר
געשטעלט פון דער מירקשע קענען געווען אירישע
בולגאריש ווען רובסראט געווען ווען ס'סא און
רובסראט אירישע ווען אירישע.

— די לעבנע דיעטע פון סטודענט ווען ווער
ערשט. און עס נאכער וועלען און מען מוהר. אז דער
קענען שטענדיק דעם דער מוהר. דער קענען
מירקשע דעם אפמאכען. מלישע אפמאכען אירישע
ערלעבטען און סטודענט ווען געשטעלט נישט געווען קען
שוין אפמאכען אפמאכען אירישע ווען פאליק. ווי מירקשע
דאס היינט. סטודענט ווען בילד און נישט אירישע
ריסען.

פרעמיעס

פאר די אבאנענטען פון דער

„יודישען אילוסטרירטען צייטונג“.

(א) ווער עס אָנגערט די ווידעש אילוסטראציע צייטונג רעדעט ביי דער אַרמיסטראציע אין קראָקאָו וועגנענטשענס אויף אַ האַלב יאָר, אַרײַנקלעבנדיג דאָס נעלד אויף פאַרײַס, בעקסט די נאכשטענענדיג 16 העכטע פון דעם בערליסטען, האַכשטענענדיגן דעמקראַטיזאַצאַן. מאַקס שפּיצקאַפּפּי (ווידעשער שטערלאַק האַלעטש), וועלכע קאָסען צוזאַמען 8 קראָנען, בלייב

פאר 1 קראנע.

(חזק 30 העללער פארמא)

יִדְרָעַם הַפֶּטַח עַמְהָאֵלִים אֶנְאַצֶּן אֲבֻנֵשׁלֹאסֶנֶת הָאֲשִׁפְאָנְעִדַע עֲרֻזְעָהלוֹנוּ קִיין פֶּאָרְמוֹעֻוֹנוּ מִיִּם
א שְׂנוֹנֵר אִילֹסְמֵרֶאצִי.

די העכסטע ענטהאלצען סאלנענדע ציצעדהלונגען:

- 1) נעליבנס אדער צו שטער...
- 2) באמאנאָצן צוילשער.
- 3) ערליך דם...
- 4) אַרעמזעוועלסערס מאַךד.
- 5) דער שטובלעך.
- 6) ראָס פֿאַרשטען עסמאָסטענט.
- 7) דער שטאַל.
- 8) דער פּאָגראַמיזערער.
- 9) די קינדערמערדערין.
- 10) דער פּאַרשען נעגעט.
- 11) ראָס ערזייגנס פֿאַר אַ מיליאָנער.
- 12) אַרעמזעוועלסערס כּלל.
- 13) דער מיליאָנער.
- 14) די נאכזאָגערין.

(8) דער מעדעקען הענדלער.
(9) אנשטאט ריעדע העמפּע קען מען אויך בעקוקמען די פאלגענדע וויכטיגע ספרים אין דעם נרויסען
ירושלם געלעהרשאפט דר. ש. רובין:

א) תהלת הכסילים, ב) ספור יצירת העולם, ג) שני לוחות הפילוסופיה, וועלע קאממען 4 קראנען, בליז

פאר 1.50 קראנע.

(חוק 30 העללער פארמא)

ו) ווער עס אבאנירט די יידישע איילוסטרירטע צייטונג איינע א גאנצע יאר אין בעזאחלט אים מארויס, בעקאט ענטוועדער די 15 העכסטע מאקס שפיצקאפף אדער די סמי דר. וויבן

נאמן חמוסס

די אפאָנגעמען מוזיקען נאָר צו שרייבען, וועלכע פֿיעמיע זיי ווינשען: האַלב יעהרונג אפאָנגעמען מוזיקען גלייכצייטיג צוצושיקען דאָס נעלד פֿאַר דער פֿיעמיע.

עמדהזעל.

די נעמען פון די אויפגעזעהר ווערען פער-
שענטליכט.

L.

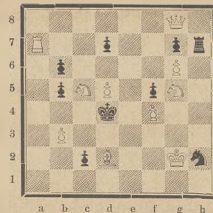
אויס די וועגן: אה אה אה, מערס, גוט וואס!
ויל, אה לאה, יא רעס, נאר, מאהל, קעל, פיש, קא.
וועגן און בילדן אכס ווערענדע מוט פאלענערע: בער!
שונ: (1) ערשטעל (2) א שטארק און אסאךליך
(3) מעליכער צאמקאן, (4) קאלירט און מאלעסטיג.
(5) שטאטונג, (6) מאנאט, (7) עסטערעם, (8) מעליכער
באמבאקן, די באמבאכטע שטאטן און די גרע ווערענדע
בילדן רען נאכען מוטס גרענצערן ענגליש-דייטשן
שטעטלעך און די ענדורכטשטאנק רען נאכען פליס
ריסען פאלענערע וואס איז איינמאן.

.I

מ"ט. מ'י. האט עס פאר א קריגעריי א שם, מ'ס.
מ"י. פאר א פלאטע, א רעדער; אן מען איז מ'ס.
האט מען נישט אין. מ'י. האט שפרייטארט וויסס טאקע
אויך יעדער.
מאטק.
אכ"ט שטיק.

שאר-אויפנאפע.

שמואל.

ויום ציעהם און ועצט ביים דריטען צון מאם.

דעמיוועל אױפֿלעױמען.

אויסלעגונגען פון שטארקעסדעל אין נר 5 ;
וועסער פדריס ציגלט פון g 3 אויף 3 h ;
שטארקער לויפער פון 5 e אויף 3 g ; וועסער דאס פון
2 e אויף 3 g אין מאט.

ריבוינו אופלוקונגן האפן נקישט: משה
מאדאדע, הישאפן. חים נעלע, שניאפן. ה. פֿעדלע.
ווארשא. יצחק מוסר, שניאפן. נעסעל לאנדא. קראקא.
ז. ה. לינדער, ווארשא. שמשון נאפעסמאן. שניאפן.
לאפן מילע, בראד. ב. קפא. דעבצוא. ישעי' שווארץ.
שניאפן.

בריעפקאסטען.

צו מעה רערע: די פרייט-נומער איז אים נאך
גען מערגנסן. די האמאריטשע בילאנע אליין קענען
מיר נאך שיקען. זי קאמט 6 העלער, מען קען דאס
אינשיקען אין פרייטמארגען.

[illegible]

Drukarnia

☛ *Józefa Fischera* ☛

w Krakowie - Grodzka 62

Staranne i szybkie wykonanie

wszelkich robót drukarskich.

Telefon Nr. 484 * Unternehmung für elektrische Beleuchtung & Kraftübertragung * Telefon Nr. 484.

Ing. Rudolf Popper, Krakau, Florianigasse 47.

Gerichtlich beeideter Sachverständiger.

Bau elektrischer Zentralstationen jeder Art und Grösse für Beleuchtung & Kraftübertragung. Komplette Einrichtungen für Fabriken, Gruben, Mühlen, Ziegeleien, Dampfsagen, Raffinerien, Brauereien, Landwirtschaften, Hotels, Villen, Paläste etc.

Bau von schalttafeln für alle Stromarten.

Fabrikation von elektr. Starkstromapparaten für Spezialzwecke.

Grosses Lager elektrotechnischer Installationsmaterialien, Dynamomaschinen, Elektromotoren; Ventilatoren, Bogenlampen, sowie aller Art moderner Beleuchtungskörper.

Projekte, Kostenanschläge und technische Beratungen auf Verlangen kostenlos.

Lecznica chirurgiczna Zakład Roentgenowski

Dr. Artura Frommera

Godziny ord. 9—11 przedpoł. 3—5 popoł.

Kraków, Tomasz 18. Róg ul. Floryańskiej

Telefon Nr. 61.

Maszynki do strzyżenia włosów
po Kor 3.80 h.

poleca

Skład towarów żelaznych
i stalowych

Bernard GRESCHLER, w Krakowie
UL. GRODZKA 43.

די עלעקטרישע

הילועדפאבריק

M. Paschalski

w Krakowie

פאבריקאנט און עקספאנאט

פאבריקאנט און עקספאנאט

Dr. Leon Mirtenbaum

Dentysta

Kraków, Grodzka 6.

Ord. 9—12 i 2—5.

ZAKŁAD WODOLECZNICZY I SANATORIUM

Spec. chor. nerwowych Dra B. Kupezyka

Kraków, ul. Szujskiego 11.

Wodolecznictwo panna, kąpiele gorące powietrzne, świetlno-elektryczne, wodo-elektryczne, gazowe nasycone ciepłym kwasem węglowym (naheimskie), sztuczne kąpiele mineralne, ciepłe wanny. — Elektryzowanie wszelkiego rodzaju. Masaż ręczny, wibracyjny, elektryczny. — Leczenie dyetetyczne, tucze. Pokoje dla chorych.

Wsazania: Choroby układu nerwowego, żołądka, jelit reumatyzm, niedokrewność, osłabienie ogólne, otyłość, skaza moczowa, cukrzyca. Choroby serca i naczyń krwionośnych.

Schönste

Hochzeits- und Verlobungsringe

aller Art Uhren, Ketten, Juvelen, Gold, Silber
und Neusilberwaren

BILLIGST bei Emil Goldwasser, Krakau, Nr. 58
Grodzka

Bitte die Adresse u. Hausnummer gefl. genau zu beachten.

ARTHUR POPPER

KRAKAU

chem. Waschanstalt und Kunst-
färberei mit Dampfbetrieb.

Empfiehlt sich zum chem. Reinigen von Herren, Damengarderobe,
Vorhänge, Portiere, Talisem etc.

Ausführungen ununterbrochen. Preise billiger als überall.
Provinz-Aufträge werden postwendend ausgefertigt und
franko retourniert.

Wer auf einmal für 20 K. zum Reinigen oder Färben Gegenstände
gibt, erhält 8% Rabatt oder einen Gegenstand gratis gereinigt.

Fabrik und Bureau
KRAKAU

Zwierzynieckagasse Nr. 25

Ausgezeichnet mit den grossen
goldenen Medaillen auf der Hy-
gienischer Ausstellung in Paris.